

liggende Egne langs Limfjordskysterne, og vor Overbevisning om, at Kanalen alligevel ikke staar til at redde ved Hjælp af Høfder, i alt Fald ikke uden at der anvendes uforholdsmæssig store Bekostninger herpaa, og det er dette, vi navnlig herved ville gøre til Genstand for vore Betragtninger, idet vi dog først skulle forudskikke en kortfattet Oversigt over Kanalens Historie og Beboernes Klager, og hvorledes de mene, at disse kunne afhjælpes, og de Foranstaltninger, der fra Statens Side trods Beboernes Klager ere trufne for at opretholde Kanalen.

Hvilket Udseende den paagældende Del af Jyllands Vestkyst har haft i Fortiden er usikkert; men de i de nuværende Landtanger ved Thyborøn foretagne Boringer vise, at der tidligere her har været en 3 til 4 Mil bred og indtil 50 Fod dyb Forbindelse mellem Limfjorden og Vesterhavet. Sandsynligvis har den nuværende Vestfjord, den saakaldte Nissum-Bredning, i Fortiden udgjort en Bugt af Vesterhavet; men saa langt Historien gaar tilbage, har Limfjorden været fraskilt Havet ved Tanger, der som oftest have udgjort en sammenhængende Landstrimmel og forbundet Landet Nord for Fjorden med Landet Syd herfor, saaledes viser et Kort fra 1695, at Tangen, der den Gang bestod dels af Agerland og dels af Engstrækninger langs Limfjorden, der blev beskyttet mod Vesterhavet af en Klitrække, paa de smalleste Steder mellem Agger og Thyborøn var 1,500—2,000 Alen bred, men til andre Tider, dog paa Grund af Forholdene aldrig i ret lang Tid ad Gangen, har Tangen været gennembrudt af Vesterhavet, saaledes som den blev det sidst i Aaret 1825 ved Agger-Kanals Dannelse. I Begyndelsen var denne Kanal af ringe Dimensioner; men en voldsom Stormflod i Januar 1839 forstørrede Løbet, der blev egnet for Skibs fart og ogsaa udvidedes mere og mere i den følgende Periode, saaledes at Løbet i Aaret 1849 synes at have været bredere end baade før og senere, nemlig ca. 1,400 Fod. I Slutningen af Halvtredserne og Begyndelsen af Tresserne begyndte Kanalen igen at sande til, og man kunde forudse dens Lukning i en nærmere Fremtid, da en ny, voldsom Stormflod indtraf i 1867, hvorved den nuværende Thyborøn-Kanal blev dannet. Den gamle Agger-Kanal tilsandedes efterhaanden fuldstændig, og faa Aar herefter var ethvert Spor heraf forsvundet. I Foraaret 1868 begyndte Sejladsen gennem Thyborøn-Kanal.

Samtidig med, at Landtangen saaledes blev gennembrudt ved de omtalte Stormfloder af 1825 og 1839 og Agger-Kanal dannet, raseredes de Klitter, der tidligere havde tjent de derværende Landsbyer og Fiskerlejer som Beskyttelse, men i det hele blev disse Gennembrud betragtet som værende til Held, i det mindste for de vestlige Byers Vedkommende omkring Limfjorden, for hvilke man gjorde sig Haab om at opnaa en sejlbar Forbindelse med Udlandet gennem Kanalen, hvilket bedst ses af den kongelige Resolution af 23. Maj 1840, hvorved en Forhøjelse af Landtangen blev paabudt til Betyggelse mod Oversvømmelser fra Havet, idet det herved blev paalagt Bestyrelsen for de paagældende Arbejder at afholde sig fra ethvert Foretagende, der kunde bidrage til Lukningen af Kanalen, „som havde vist sig at være af stor Vigtighed for Skibsfarten for Limfjordens vestlige Byer“. Dette kunde vistnok heller ikke være anderledes paa den Tid, da der ikke fandtes Jernbaner, og da disse Byer saa at sige vare afskaarne fra al Søfartsforbindelse med Omverdenen ved den over Løgstør Grunde førende Sandbarre, hvor Vandstanden om Foraaret efter vestlige Storme kun var omtrent 4—5 Fod, og hvor det derfor næsten altid var nødvendigt selv for mindre Kjøbenhavns-Jagter at omlosse deres Ladninger i Kaage — saakaldte Lægtene —, men under alt dette forglemte man, at de lave Egne langs Limfjordens Kyster led Skade, fordi Vesterhavet trængte sig gennem Kanalen og foraarsagede Oversvømmelser herpaa. Saa længe der alene havde den mindre Agger-Kanal, var disse Oversvømmelser dog som Regel uden videre Betydning, og det man i den Tid offentlig beklagede sig over langs Fjorden, var ikke saa meget disse Oversvømmelser, som over, at Gennembruddet ved Agger havde ødelagt det lønnende Fiskeri, navnlig det Sildeskiferi, der tidligere fandtes der, og disse Klager kom fra Byerne og Fiskerlejerne, medens der intet hørtes fra Landet; maaske var Aarsagen den, at de ved Oversvømmelser afstedkomne Ødelæggelser først viste sig gradvis; at man ikke den Gang ude paa Landet vidste af at klage paa rette Sted, og ingen derfor tog sig af Klagen, hvormed der paa Grund af de store Afstande og de daarlige Kommunikationsforhold paa den Tid vilde have været forbundet saa stor Ulejlighed; men maaske var Aarsagen ogsaa den, at man betragtede Vesterhavs-Gennembruddet og Følgerne heraf som Ting, der ikke stode til at ændre. Rigtig nok vides det, at der i Aarene omkring 1850 blev indgivet et Andragende til Regering og Rigsdag fra Beboerne i Løgstør om, at man vilde skænke Forholdene